

470 jaar grovedennenteelt

De groveden is een boomsoort waar we relatief veel ervaring mee hebben. De eerste ervaringen dateren uit 1514; toepassing op grotere schaal had echter vooral de laatste 150 jaar plaats. In die periode is de groveden geplant, gezaaid en natuurlijk verjongd en toegepast op de meest uiteenlopende bodemtypen en in verschillende opstandsvormen. De negatieve publiciteit over de "grovedennenaakkers" was weliswaar ten dele juist, maar creëerde ook een tamelijk vertekend beeld van het Nederlandse bos.

Momenteel is de groveden weer min of meer "vergeeten" en wordt de aandacht opgeëist door bosreservaten, luchtverontreiniging enzovoort. Toch speelt de groveden nog steeds een zeer belangrijke rol; het areaal aan grovedennenbossen ligt ergens tussen de 80 en 90.000 ha. Bij een discussie over de toekomstige bosdoeltypen en over de overgang van de pionierfase naar een volgend stadium van de bossuccesie zijn gegevens over de eigenschappen van de groveden en over de opstandsbehandeling zeker van belang. Er bestaan vele artikelen van onderzoek en praktijk over de groveden; het is niet de bedoeling geweest om hiervan een samenvatting te geven. Wel leek een themanummer, waarin wat geschiedenis, wat actuele en wat nieuwe aspecten worden behandeld, gerechtvaardigd.

Vershillende van de behandelde onderwerpen zijn op zich niet nieuw; Houtzagers (deel I, blz. 123-126) zegt reeds behartenswaardige dingen over de menging van groveden met andere boomsoorten, terwijl Van Dissel al in 1911 wijst op het belang van goede herkomsten. Andere onderwerpen waren tot nu toe

minder uitgediept; zo is nooit veel aandacht besteed aan het verband tussen groei en groeiplaats.

Een handicap van themanummers is dat ze niet alles omvatten. Dit zou voor een zo variabele en veelzijdige boomsoort als de groveden een aanzienlijke hoeveelheid papier vergen. Een van de zaken die we node missen (en niet alleen voor de groveden!) is een beter inzicht in de kwaliteit (en de prijs!) van het hout en de invloed die verschillende beheersmaatregelen hierop hebben. Hopelijk kunnen we hierop in een van de volgende nummers nog eens terugkomen. Ook de "natuur"functie van dennenbossen blijft onbesproken. Zonneveld heeft daarover al eens kort geschreven in het NBT van april 1978. Voor degenen die specifiek in dit onderdeel zijn geïnteresseerd zij voorts vermeld dat in het Vogeljaar van 1983 twee artikelen van resp. Opdam en Philippona zijn verschenen waarin onder andere aan dit aspect aandacht wordt besteed.

Niettemin hopen we dat bijgaande serie artikelen bijdraagt tot een beter inzicht in de gebruiksmogelijkheden van de groveden. Het zou jammer zijn wanneer de groveden alleen gebruikt wordt als een pionierboom op gronden waar geen enkele andere boomsoort het uithoudt. De relatief eenvoudige en goedkope aanleg, de scala van mogelijkheden die deze pionier-lichtboomsoort biedt en zijn waardevolle hout vormen slechts enkele van de argumenten om de groveden op een verstandige manier te blijven gebruiken.

G. van Tol
gastredacteur van dit nummer